

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

✉: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 📠: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/576/2012/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

77/2013. (III. 13.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2012. július 13-án előterjesztett **panasza alapján indult eljárásban** a 2013. március 13-án – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén született állásfoglalását

megküldi az Országos Rendőrfőkapitánynak.

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben **alapjogot súlyosan sértő intézkedésre került sor.**

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1) A panaszos 2012. július 13-án a Testület elektronikus panaszbejelentő formanyomtatványán terjesztette elő panaszát, amelyet változatlan tartalommal, aláírásával megerősítve 2012. július 27-én postai úton is megküldött a Testületnek. A panaszos beadványában az alábbiakat adja elő.

2012. július 7-én B. városban, egy rendőri intézkedés során a panaszos 16 éves lányát több, a Készenléti Rendőrség állományába tartozó rendőr nagy erővel rángatta, ami miatt a karján sérülés is keletkezett, azt a mentősök is szemrevételezték. Amikor a panaszos a lánya védelmére sietett, őt is „elkapták”. Közölte, hogy nem engedi el a lányát, amire a rendőrök mindenféle felszólítás nélkül annyit mondtak, hogy ebben az esetben a panaszost is előállítják. Ezt követően a panaszost bevitték egy lezárt területre, arccal falhoz állították, és a zsebeit egy rendőrnő kipakolta. A panaszos az előállításának módja és ténye ellen kíván panasszal élni, mivel elmondása szerint nem figyelmeztették, hogy a gyermeke védelme

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

szabálysértés, továbbá amíg a falnál álltak, kb. 10 percig a rendőrök azt sem tudták, hogy előállítsák-e. A rendőrök tanácstalanul azt kérdezték egymástól, hogy mit tegyenek a panaszossal és lányával. Majd amikor a panaszos barátai megkérdezték tőlük, hogy hova viszik őket, akkor közölték, hogy az Sz. utcai rendőrkapitányságra. A panaszos elmondja, hogy a rendőrkapitányságon is jelezte, hogy panasszal kíván élni.

2) A Testület a 2012. július 19-én megküldött levelében számos, az intézkedéssel kapcsolatos kérdés megválaszolására hívta fel a panaszost, aki a válaszlevelében ezekre a kérdésekre nem válaszolt.

II.

A Testület a tényállás tisztázása érdekében megkereséssel fordult a rendőrséghez. A rendelkezésre bocsátott dokumentumokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatók.

1) Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint 2012. július 7-én 18 óra 52 perckor a panaszost a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 29. § (1) bekezdés első fordulata alapján igazoltatták, az Rtv. 31. § (1) bekezdése alapján átvizsgálták, majd az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pont első fordulata alapján – mint szabálysértést felszólítás ellenére tovább folytató személyt – előállították. Az intézkedés során az Rtv. 47. §-a alapján testi kényszert alkalmaztak, amelyre figyelmeztetés történt. A panaszos hozzátartozója kiértékelését nem kérte. Az Rtv. 33. § (4) bekezdése alapján az előállítás okáról szóló tájékoztatót, valamint az előállítás időtartamáról szóló igazolást kiadták.

A jelentésben az intézkedő rendőrök (*B. r. őrmester, valamint K. r. őrmester*) az alábbiak szerint adták elő a történeteket. Szolgálatuk teljesítése során 13 órakor indultak a Készenléti Rendőrség B. városi objektumából, biztosítási feladat ellátása céljából. Feladatuk a meleg méltóság napján tartott felvonulás zavartalan lefolyásának biztosítása volt. A meleg méltóság menetének végállomása B. városban, az A. utca középszakaszán volt, az ellendemonstrálók a K. téren gyülekeztek. Az intézkedő rendőrök parancsnoki utasításra a K. térre indultak további biztosítási feladatok elvégzésére. Megérkezésükkor az A. utcán, a kordon mögött sorakoztak fel állományukkal. A demonstrálókat ekkor szólították fel először hangosbemondón keresztül a helyszínen elhagyására – ahol jogellenesen tartózkodtak –, valamint jogellenes cselekedetük befejezésére. Az első felszólítást még három további követte, a demonstrálók azonban még ekkor sem hagyták el a helyszínt, hanem egyre agresszívebb magatartást tanúsítottak, obszcén kifejezéseket használtak a meleg méltóság menetének részvevőivel szemben és fenyegetőztek.

Ezt követően a rendőrök az A. utca K. tér felőli oldalán, az utca torkolatához felállított kordonnál egysoros sorfalat alakítottak. A sorfal megalakítását követően utasították őket, hogy húzódjanak vissza a kordon mögötti területre, mert a rendőri erők kivonására fog sor kerülni. Miközben a rendőrök hátráltak vissza a kordon mögötti területre, B. r. őrmester arra lett figyelmes, hogy a mellette lévő kollégák a tömegből egy főt (a panaszos lányát, K. M. V.-t) próbálnak kiemelni, mivel a helyszínen tartózkodó rendőrök közül többen észlelték, hogy K. M. V. erőszakos magatartást tanúsítva elkezdte rázni a felállított kordont. A panaszos lányának cselekménye alkalmas volt arra, hogy a környéken tartózkodókban megbotránkozást, ill. riadalmat keltsen, a kordonban azonban anyagi kár nem keletkezett. A kiemelés során a panaszos az intézkedést próbálta hátráltatni, lányát a rendőri intézkedésből igyekezett kivonni. A rendőrök a szabálysértést közölték a panaszossal, ő azonban többszöri

felszólítás ellenére sem hagyott fel a fenti cselekményével. Mivel az intézkedést megkezdő rendőr több alkalommal segítséget kért az intézkedés fogatosításához, B. r. őrmester a panaszoshoz lépett a kiemelés biztonságos lefolytatására, valamint a rendőri erőfölény biztosítása érdekében, majd testi kényszer alkalmazásával a panaszost az általa elkövetett jogsértés miatt, további intézkedések lefolytatása érdekében a kordon mögötti területre vitte. A panaszos ruházat-átvizsgálását a XI. Bevetési Osztály egyik hölgy tagja végezte. Az elfogást követően a panaszost a BRFK Kerületi Rendőrkapitányságra állították elő.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a panaszossal szembeni intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazása jogszerű, szakszerű és arányos volt.

2) A Nyilatkozat elnevezésű dokumentum tanúsága szerint a panaszos a vele szembeni intézkedések és kényszerítő eszközök alkalmazása miatt panasszal élt.

3) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2012. július 7-én 18 óra 52 perctől 2012. július 8-án 0 óra 35 percig tartott. A panaszosnak az előállítás időtartama alatt sérülése, illetve panasza nem keletkezett.

4) A panaszos meghallgatásáról felvett jegyzőkönyv szerint a panaszos kihallgatására 2012. július 8-án 0 óra 10 perctől 0 óra 20 percig került sor. Meghallgatása során a panaszos a jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének elkövetését nem ismerte el. Az esettel összefüggésben előadta, arra lett figyelmes, hogy lányát 4-5 rendőr körbeveszi és rángatni kezdi. Ő ekkor kb. öt méterre állt, közelebb akart jutni hozzá, de két rendőr az ő karját is megfogta. A panaszos mondta nekik, hogy ott a lánya, akit bántanak, és ő nem engedi a gyermekét. Ezt követően sikerült közel kerülnie hozzá, átölelte a derekát, a rendőrök ekkor azt mondták, mindkettőjüket viszik.

A panaszos elmondta, hogy ő egyszer sem hallotta, hogy bárki is felszólította volna, hogy szabálysértést követ el. Mindössze annyit mondtak: „Akkor őt is elvisszük.” Megfogták a panaszos karját, bevitték a lezárt utcára, majd lányával együtt falhoz állították. Egy rendőrnő megmota, kipakolta a zsebeit, majd odébb tessékelték. Egy darabig vártak, majd közölték, hogy előállítják, és beültek a szolgálati gépjárműbe. A rendőrök nem közölték a szabályértés tényét, és nem is szólították fel.

5) A rendőrség megküldött egy, a panaszossal szembeni intézkedésről készített, – a rendőri biztosítással összefüggésben működtetett – térfelügyelő kamera által dokumentált felvételt. A felvételen látható, hogy a Budapest Pride elnevezésű rendezvény biztosítása során a rendőrség az A. utca – K. L. tér kereszteződését kordonnal zárta le, amelynek mindkét oldalán jelentős rendőri erők voltak jelen. Az ellentüntetők a kordon K. L. tér felőli oldalán gyűltek össze, és trágár rigmusok skandalizálásával fejezték ki meleg-ellenes nézeteiket, valamint a rendőri jelenléttel szembeni nemtetszésüket. A felvételen a rendőrség által megjelölt időpont környékén egy jelentősebb esemény azonosítható be. 18 óra 49 perckor látható, ahogy több ellentüntető – köztük egy fiatal hölgy, feltehetően a panaszos lánya – megkísérli feldönteni a kordont. Az éppen az A. utca felé menetelő rendőri erők a hölgyet kiemelik, dulakodás kezdődik, amelyben már egy további hölgy – feltehetően a panaszos – is részt vesz. A rendőrök a két hölgyet a kordonnak az A. utca felőli oldalára vezetik. Az intézkedés további része a felvételen nem látható. Tekintettel arra, hogy a térfelügyelő kamera a történetet nagy

távolságból rögzítette, az incidens részletei, valamint az elhangzott párbeszédnek nem láthatóak, illetve hallhatóak.

6) A Testület által a [...] ² linken fellelt videofelvétel néhány másodperc erejéig a fenti intézkedést is rögzítette. A képsoron 0 perc 27 másodperctől látható, ahogy a rendőrök megkezdik a kordont rázó hölgy kiemelését, majd a panaszos a K. L. tér irányából az intézkedéshez siet, és hangosan kiabálva kéri a rendőröket, hogy lányát engedjék el, eközben a rendőrök közé ront. Az intézkedés folytatása a felvételen már nem látható.

III.

A Testület a fentiek alapján vizsgálata tárgyává tette a panaszos előállításának jogalapját és időtartamát.

A Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye IV. cikk (1) bekezdésében rögzített személyi szabadsághoz, fűződő alapvető jogát az alábbiak szerint.

1) A Testület elsőként a panaszos előállításának jogszerűségét értékelte.

Mivel a Testület azon kérdésére, hogy pontosan milyen magatartást tanúsított a panaszos az intézkedés megkezdése előtt, sem a panaszos, sem a rendőrség nem válaszolt, a Testület a rendelkezésre álló információk alapján volt kénytelen értékelni az előállítás jogszerűségét.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés szerint a panaszost jogszerű rendőri intézkedéssel szembeni engedetlenség szabálysértésének továbbfolytatása miatt állították elő az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontja alapján. A jelentés szerint miközben a rendőrök hátráltak vissza a kordon mögötti területre, B. r. őrmester arra lett figyelmes, hogy a mellette lévő kollégák a tömegből K. M. V.-t megpróbálják kiemelni, mivel a helyszínen tartózkodó rendőrök közül többen észlelték, hogy erőszakos magatartást tanúsítva elkezdte rázni a felállított kordont. A panaszos lányának cselekménye alkalmas volt arra, hogy a környéken tartózkodókban megbotránkozást, ill. riadalmat keltsen, a kordonban azonban anyagi kár nem keletkezett. A kiemelés során a panaszos az intézkedést megpróbálta hátráltatni, lányát a rendőri intézkedésből próbálta kivonni. A rendőrök a szabálysértést közölték a panaszossal, ő azonban többszöri felszólítás ellenére sem hagyott fel a fenti cselekményével, azt tovább folytatta.

A panasz szerint, amikor a panaszos a lánya védelmére sietett, őt is „elkapták”. Közölte, hogy nem engedi el a lányát, amire a rendőrök mindenféle felszólítás nélkül annyit mondtak, hogy ebben az esetben a panaszost is előállítják. A panaszos a meghallgatása során az esettel összefüggésben előadta hogy, arra lett figyelmes, hogy lányát 4-5 rendőr körbeveszi és rángatni kezdi. Ő ekkor kb. öt méterre állt, közelebb akart jutni hozzá, de két rendőr az ő karját is megfogta. A panaszos mondta nekik, hogy ott a lánya, akit bántanak, és ő nem engedi a gyermekét. Ezt követően sikerült közel kerülnie hozzá, átölelte a derekát, a rendőrök ekkor azt mondták, mindkettőjüket viszik.

² Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos azonosíthatóvá válását megelőzendő, a linket töröltük.

A rendőrség által rendelkezésre bocsátott videofelvételen a panaszos magatartása nem kivehető, mindössze a kialakult dulakodás látható néhány másodperc erejéig a távolból. Az interneten fellelt, fentebb ismertetett felvétel közelebbről mutatja az eseményeket, látható, ahogy a panaszos a rendőröknek rohan, és rajtuk keresztül hatolva próbálja megragadni a lányát.

Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulata szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, aki a szabálysértést az abbahagyásra irányuló felszólítás után is folytatja.

A szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 216. § (1) bekezdése szerint aki a rendvédelmi szerv vagy a vámszerv hivatásos állományú tagja jogszerű intézkedésének nem engedelmeskedik, szabálysértést követ el.

A Testület utal töretlen gyakorlatára, miszerint a szabálysértési tényállásszerűséget kizárólag a rendőri intézkedés jogalapja szempontjából vizsgálja. Az Rtv.-ben rögzített hatásköri szabályok szerint ugyanis nem veheti át a szabálysértési hatóság szerepét, azonban ha nem végezné el a rendőri intézkedés alapjául szolgáló cselekmény értékelését akkor, amikor annak jogalapjaként a rendőrség szabálysértés gyanújára hivatkozik, az alapjog-korlátozás vizsgálata üresedne ki. A fentiek alapján a Testület a szabálysértés elkövetésének kérdésében való állásfoglalás nélkül azt vizsgálta, hogy az adott intézkedéshez szükséges gyanú foka fennállt-e.

A Testület az ügy körülményeinek gondos mérlegelése után elfogadta a rendőrség azon állítását, hogy a panaszos a rendőri intézkedést akadályozó magatartást tanúsított, mivel ezt a panasz nem cáfolta, és a rendelkezésre álló felvételek is alátámasztották. Az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának első fordulata azonban az előállítás feltételeként írja elő a szabálysértésnek az abbahagyásra irányuló felszólítás után való folytatását is.

Szintén elfogadta a Testület a rendőrség azon állítását, hogy a panaszost felszólították a magatartása abbahagyására. Maga a panaszos nyilatkozott ugyanis úgy, hogy amikor először próbált közelebb jutni a lányához, a karját is megfogta két rendőr, akikkel a panaszos kommunikált, hiszen közölte velük, hogy az ő lánya, akit bántanak, amit ő nem enged. Nem életszerű, hogy ekkor a rendőrök, akik a panaszos karját fogták, ne próbálták volna meg felhívni a magatartása abbahagyására. Az ellenszegülés felszólítás ellenére való folytatását valószínűsíti az is, hogy a panaszosnak a rendőrök kezéből kiszabadulva végül sikerült közel kerülnie a lányához. A Testület ezért megállapította, hogy az előállítás jogalapja fennállt.

Figyelembe véve az ügy összes körülményét és a felvételen látható eseményeket, a Testület az előállítást aránytalannak sem ítélte.

Fentiek miatt a Testület úgy találta, hogy az előállítás kellő jogalappal, az arányosság követelményének is megfelelően történt, így a panaszos személyi szabadságát nem csorbította, hanem jogszerűen korlátozta.

2) A Testület ezt követően az előállítás időtartamát vonta vizsgálata körébe.

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos előállítása 2012. július 7-én 18 óra 52 perctől 2012. július 8-án 0 óra 35 percig, tehát több, mint 5 és fél órán keresztül

tartott. A Testület azon kérdésére, hogy az előállítás ideje alatt milyen eljárási cselekményekre került sor, a rendőrség nem válaszolt, mindössze a panaszos meghallgatásáról készült jegyzőkönyvet küldte meg, amelynek tanúsága szerint a panaszost 0 óra 10 perc és 0 óra 20 perc között hallgatták meg. Arra vonatkozóan, hogy mi történt a meghallgatást megelőző öt órában, a Testület nem rendelkezik információval. A Testület itt jegyzi meg, hogy erről a panaszos sem nyilatkozott.

Az Rtv. 33. § (3) bekezdése szerint a „rendőrség az előállítással a személyi szabadságot csak a szükséges ideig, de legfeljebb 8 órán át korlátozhatja. Ha az előállítás célja még nem valósult meg, indokolt esetben ezt az időtartamot a rendőri szerv vezetője egy alkalommal 4 órával meghosszabbíthatja. Az előállítás időtartamát a rendőri intézkedés kezdetétől kell számítani.”

A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 30. § (3) bekezdése szerint az előállítás a fogvatartott személy szabadon bocsátásáig vagy őrizetbe vételéig, illetve előzetes letartóztatásáig, de legfeljebb az Rtv. 33. § (3) bekezdésében meghatározott ideig tart.

Tekintettel arra, hogy a rendőrség nem adott magyarázatot arra, hogy mi indokolta a panaszos öt órán keresztül történő várakoztatását a mindössze 10 perces kihallgatását megelőzően, a Testület az előállítás időtartamát aránytalanul hosszúnak ítélte meg, és megállapította, hogy az sértette a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető jogát.

A Testület nem tartotta indokoltnak külön pontban vizsgálni a panaszos azon sérelmét, hogy az intézkedés megkezdésekor a rendőrök kb. 10 percen keresztül tanácstalanok voltak az előállítás szükségessége tekintetében, a panasz ezen részét is az előállítás időtartamának vizsgálata körében értékelte, **és úgy ítélte meg, hogy a helyszínen történő várakoztatás nem okozott többlet jogsérelmet a panaszosnak.**

IV.

Vizsgálata során a Testület úgy ítélte meg, hogy a panaszos előállítása megfelelő joggalappal és az arányosság követelményének tiszteletben tartásával történt, az előállítás azonban aránytalanul hosszú volt, ezért sérült a panaszos személyi szabadsághoz fűződő alapvető joga.

A Testület megítélése szerint a fenti alapjogsérelem eléri a súlyosság azon fokát, amely indokolttá teszi a panasz és az állásfoglalás megküldését az országos rendőrfőkapitánynak, ezért a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2013. március 13.

Dr. Juhász Imre
elnök

Dr. Kozma Ákos
elnökhelyettes

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag